

MENEJMENTNI DAVLAT MIQYOSIDAGI O'RNI

*Khurshidbek Dilmurodov Bahodir o'g'li**O'zbekiston respublikasi Buxoro shahar**Osiyo Xalqaro Universiteti Xalqaro aloqalar bo'limi xodimi*

Annotatsiya: Menejment, ya'ni boshqaruv, har qanday tashkilotning muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun muhim ahamiyatga ega. Davlat miqyosida esa menejmentning o'rni yanada muhimdir, chunki davlatlar o'z iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy tizimlarini boshqarish orqali jamiyatning farovonligini ta'minlaydi. Ushbu maqolada menejmentning davlat miqyosidagi o'rni va ahamiyati haqida batafsil ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: menejment, davlat, iqtisodiy resurslar, jamiyat, ishlab chiqarish, siyosiy tizimlar, qaror.

Davlat boshqaruvi — bu davlatning ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy tizimlarini boshqarish jarayonidir. Menejment esa bu jarayonda resurslarni samarali taqsimlash, strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish, shuningdek, maqsadlarni belgilash va ularga erishish uchun zarur bo'lgan jarayonlarni o'z ichiga oladi. Davlatlar iqtisodiy resurslarni, inson kapitalini va boshqa resurslarni samarali taqsimlash orqali jamiyatning farovonligini oshirishga intilishadi. Menejment bu jarayonda resurslarni qanday taqsimlash va ulardan qanday foydalanish bo'yicha qarorlar qabul qiladi. Davlatlar uzoq muddatli strategiyalarni ishlab chiqish orqali o'z maqsadlariga erishishga harakat qiladilar. Menejment bu jarayonda davlatning iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy maqsadlarini belgilashda muhim rol o'ynaydi. Davlatlar o'z fuqarolariga xizmat qilish va ularning ehtiyojlarini qondirish uchun mas'uliyatli boshqaruvni ta'minlashlari kerak. Menejment ijtimoiy mas'uliyatni oshirishda muhim rol o'ynaydi. Bu quyidagilarni o'z ichiga oladi. Davlatlar ijtimoiy muammolarni hal qilish uchun turli dasturlarni ishlab chiqadilar. Menejment bu dasturlarni rejalashtirish, amalga oshirish va baholashda muhim ahamiyatga ega. Davlatlar fuqarolarni boshqaruv jarayonlariga jalb qilish orqali ularning ishtirokini oshirishga harakat qiladilar. Menejment bu jarayonda fuqarolar fikrini inobatga olish va ularni qaror qabul qilish jarayoniga jalb qilishda muhim rol o'ynaydi. Menejment davlat miqyosida innovatsiyalarni rag'batlantirish va raqobatbardoshlikni oshirishda ham muhim ahamiyatga ega. Davlatlar iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun innovatsion g'oyalarni qo'llab-quvvatlashlari kerak. Menejment bu jarayonda quyidagilarni amalga oshiradi. Davlatlar innovatsiyalarni rag'batlantirish uchun siyosatlarni ishlab chiqadilar. Menejment bu siyosatlarni amalga oshirishda va ularning samaradorligini baholashda muhim rol o'ynaydi. Menejment davlat miqyosida raqobatbardosh muhitni yaratish

orqali iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi. Bu, o'z navbatida, yangi ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi.

Davlat miqyosida innovatsiyalarni rag'batlantirish uchun bir qator strategiyalar va chora-tadbirlar amalga oshirilishi mumkin. Innovatsiyalarni rag'batlantirish uchun maxsus davlat dasturlari va strategiyalarini ishlab chiqish. Bu dasturlar tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, ilmiy-tadqiqot faoliyatini rivojlantirish va innovatsion g'oyalarni amalga oshirishga qaratilgan bo'lishi kerak. Innovatsion loyihalarni amalga oshirish uchun tadbirkorlarga grantlar va subsidiyalar berish. Bu, ayniqsa, yangi boshlovchi tadbirkorlar va startaplar uchun muhimdir. Innovatsion loyihalarni moliyalashtirish uchun davlat investitsiya jamg'armalarini tashkil etish. Bu jamg'armalar innovatsion g'oyalarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bo'lishi kerak. Innovatsion fikrlash va tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish uchun ta'lim dasturlarini ishlab chiqish. Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion texnologiyalar va tadbirkorlik bo'yicha kurslar tashkil etish. Innovatsion sohalarda malakali kadrlarni tayyorlash va ularni ishga joylashtirish uchun dasturlarni amalga oshirish. Innovatsion g'oyalarni ishlab chiqish va amalga oshirish uchun ilmiy tadqiqot markazlarini tashkil etish. Bu markazlar universitetlar, tadqiqot institutlari va sanoat bilan hamkorlikda ishlashi kerak. Davlat tomonidan tadqiqot va rivojlanish faoliyatini qo'llab-quvvatlash, ilmiy tadqiqotlarni moliyalashtirish va innovatsion loyihalarni amalga oshirish uchun zarur sharoitlarni yaratish. Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish uchun qonunchilikni soddalashtirish va innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlovchi qonunlarni ishlab chiqish. Yangi tadbirkorlar va startaplar uchun biznes inkubatorlarini tashkil etish. Bu inkubatorlar tadbirkorlikni rivojlantirish, maslahat berish va moliyaviy qo'llab-quvvatlashni ta'minlaydi. Xalqaro innovatsion loyihalarda ishtirok etish va boshqa davlatlar bilan hamkorlikni rivojlantirish. Bu, innovatsion g'oyalarni almashish va tajriba orttirish imkonini beradi. Xalqaro investitsiyalarni jalb qilish va xorijiy kompaniyalar bilan hamkorlikni rivojlantirish orqali innovatsion faoliyatni rag'batlantirish. Innovatsion ekotizimni yaratish uchun davlat, biznes va ilmiy muassasalar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish. Bu, innovatsion g'oyalarni amalga oshirishda samarali tarmoq yaratishga yordam beradi. Davlat miqyosida innovatsiyalarni rag'batlantirish uchun kompleks yondashuv zarur. Bu, innovatsion siyosatni ishlab chiqish, moliyaviy qo'llab-quvvatlash, ta'lim va kadrlar tayyorlash, ilmiy tadqiqot faoliyatini rivojlantirish, tadbirkorlik muhitini yaxshilash, xalqaro hamkorlik va innovatsion ekotizimni yaratishni o'z ichiga oladi. Ushbu chora-tadbirlar innovatsion g'oyalarni amalga oshirish va iqtisodiy o'sishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Xulosa:

Menejmentning davlat miqyosidagi o'rni juda muhimdir. U davlatning ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy tizimlarini boshqarish, resurslarni samarali taqsimlash, strategik rejalashtirish, ijtimoiy mas'uliyatni oshirish, innovatsiyalarni rag'batlantirish va

raqobatbardoshlikni oshirishda muhim rol o'ynaydi. Davlatlar samarali menejment orqali o'z fuqarolarining farovonligini ta'minlash va jamiyatni rivojlantirishga erishadilar. Shunday qilib, menejment davlat miqyosida muvaffaqiyatli boshqaruvning asosi hisoblanadi.

References:

- 1.M. Sharifkho'jayev, Y. Abdullayev, "Management" - Textbook, Tashkent: Teacher-2001.
- 2.Sh.N.Zaynutdinov, I.U.Murakayev, J.T.Sagdullayev, "Basics of Management"- Darslik, T.: Finance -2001
- 3.D.S. Tulaganova, M.A. Akaitdinova, "Sociology and psychology of management", T.: TDIU-2004
- 4.Bagiyev G.L., Tarasevich V.M. Marketing. Sankt-Peterburg: Peter, 2012. 4-nashr.
- 5.www.ziyonet.uz